

Versterking organisatiegraad bedrijfsleven Gorinchem e.o

16 november 2023

Gezamenlijke doelstelling georganiseerd bedrijfsleven en
gemeente Gorinchem:

**‘Samen werken aan een optimaal ondernemings- en
vestigingsklimaat in Gorinchem’**

Strategische thema's IKG

We zorgen ervoor dat de regio Gorinchem een ideale plek is om te ondernemen door te werken aan:

1. Vestigingsklimaat:

- **Mobiliteit & bereikbaarheid**, we werken aan een maximaal bereikbaar Gorinchem voor bedrijven en hun medewerkers
- **Arbeidsmarkt & scholing**, we werken aan de beschikbaarheid van voldoende en juist gekwalificeerde medewerkers voor Gorkumse bedrijven voor nu en in de toekomst
- We werken aan passende **vitale en duurzame werklocaties** voor bedrijven in Gorinchem

2. Ondernemingsklimaat:

- We stimuleren samenwerking op de Gorkumse **bedrijventerreinen**
- We werken aan een **constructieve samenwerking tussen ondernemers en de gemeente Gorinchem**
- We **informer**en ondernemers over relevante informatie vanuit diverse bronnen

Huidige lokale ‘organisatiegraad’ op deze thema’s: veel losse initiatieven en collectieven

- **IKG** – generieke ondernemersvereniging; van oudsher –bijna 50 jaar- eerste gesprekspartner voor de gemeente; 80% van de lokale werkgelegenheid wordt door IKG vertegenwoordigd
- **Stichting Security5** – stichting opgericht door o.a Gemeente Gorinchem en IKG voor organisatie collectieve beveiliging bedrijventerreinen (financiering door bedrijven o.b.v zowel verplichte als vrijwillige bijdrage)
- **Bedrijvencollectief i_lab** – vereniging die samen met Gemeente Gorinchem en gezamenlijke lokale onderwijsinstellingen in coöperatie eigenaar is van het i_lab (regionale beroepen- en innovatiecampus)
- **HartjeGorkum** – winkeliersvereniging in binnenstad met BIZ
- **Stichting Binnenstadsmanagement BSM** – motor van verkleining kernwinkelgebied in de binnenstad (samenwerking Gemeente Gorinchem, winkeliers en vastgoedeigenaren)
- **Bedrijvencollectieven rondom en met scholen**, o.a. WeTech, Vrienden van het Omnia, etc.
- **GorkumNext** – initiatief vanuit IKG-stichting Economische Ontwikkeling Gorinchem (EOG) ter stimulering van ondernemerschap en innovatie – met financiering vanuit Gemeente Gorinchem en private bedrijven
- **G11** – platform grote werkgevers; ‘subset’ van IKG-leden

Huidige organisatiegraad vs 'behoeften'*

1. **Gemeenschappelijke voorzieningen op bedrijventerreinen ('schoon, heel, veilig') en winkelgebieden (promotie):**
 - Security5 – 'alleen' gericht op beveiliging bedrijventerreinen
 - Hartje Gorkum - BIZ
2. **Bundeling van bedrijfsbelangen bij verduurzaming, innovatie, digitalisering , contacten met het onderwijs:**
 - IKG als gesprekspartner in o.a. RES
 - Bestuurlijke vertegenwoordiging IKG in Bedrijvencollectief@i_lab
3. **Beleidsbeïnvloeding, public affairs, informatievoorziening, publiek-private samenwerking**
 - IKG als bedrijvenvertegenwoordiger in Stuurgroep Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem
 - IKG als deelnemer aan de MAG A27 en MAG A15
 - IKG als deelnemer aan het RAP regio AV en lid van de Stuurgroep RMT

Wat zouden we willen?

Behoefte IKG (en Stichting Security5):

- Georganiseerde eenduidige vertegenwoordiging van alle bedrijven
- Professionalisering/versterking van organisatiekracht op tactisch niveau
- Communicatie-infrastructuur om alle ondernemers te bereiken
- Professionele invulling van collectieve behoeften per bedrijventerrein onder regie van de aldaar ondernemers (zonder 'freeriders')

Grenzen aan vrijblijvende samenwerking

- Betere organisatie is steeds duidelijkere noodzaak voor goed ondernemersklimaat
- Ondernemersvereniging als oervorm van samenwerking staat onder druk door afname vrijwillige inzet en 'free rider' problematiek
- Grenzen aan vrijblijvende samenwerking overal voelbaar, te veel afhankelijk van enkele welwillende bedrijven
- Heeft op diverse plekken geleid tot gesprek over ondernemersfonds

Fondsvorming door ondernemers

- In Leiden is in 2005 de patstelling doorbroken. Ondernemers zijn met twee vragen naar gemeenteraad gestapt:
 1. Ozb voor niet-woningen met afgesproken bedrag verhogen
 2. Meeropbrengst één op één afdragen aan door ondernemers geleid Ondernemersfonds
- Is succesvol construct gebleken in ruim veertig gemeenten. Van groot (Utrecht) tot klein (Schiermonnikoog). In de omgeving zijn fondsen actief in o.a. Sliedrecht, Zwijndrecht, Hardinxveld-Giessendam, Alblasterdam.
- Afgeleid van 'Leids model' zijn gebiedsfondsen BIZ en Reclamebelasting.

Ondernemersfonds, BIZ en Reclamebelasting

- Vaak in één adem genoemd maar wezenlijke verschillen in opbouw, mogelijkheden, techniek en relatie tot de overheid
- Verschillen OF en BIZ in de kern:
 - Wat is je ambitie? Concrete voorziening voor beperkt gebied leidt tot BIZ. Hele gemeente een 'boost' willen geven, leidt tot ozb-fonds.
 - Hoeveel regels wil je? Ozb-fonds is geheel in eigen regie. BIZ is wetgevingsproduct: veel regels, toezicht, dichterbij de gemeente.
- Reclamebelasting kan zowel naar principe van ondernemersfonds als een BIZ worden ingericht

Hoofdkarakteristieken 'Leids model'

- Gemeentebrede toepassing
- Alle gebruikers en eigenaren niet-woning doen mee (dus ook sport, onderwijs, zorg, gemeente)
- Regelvrije ruimte: volkomen bestedingsvrijheid
- Algemene praktijk: deels terugvloeien van opbrengsten naar gebieden en/of sectoren waar het wordt opgebracht
- Afstand tot de gemeente: geen politieke beïnvloeding en geen afwenteling van publieke taken naar het fonds
- Wie betaalt, bepaalt. Iedere betalende ondernemer kan invloed op de bestedingen uitoefenen.
- Onafhankelijke stichting beheert het geld in één kas, zorg voor btw-verrekening en verantwoording richting gemeente
- Geen mogelijkheid tot beroep en/of bezwaar tegen fonds (slechts tegen waardering pand)

Voorbeeld trekkingsrechten

Voorbeeld indeling in werkgebieden,
in dit geval Ondernemersfonds in Delft

Fijnmazige indeling leidt tot hoge mate
van eigenaarschap in ieder gebied.

Vereenvoudigde invoering zonder
trekkingsrechten per gebied is ook
mogelijk

Veel fondsen hebben daarnaast een
gemeentebreed budget voor
overkoepelende zaken: lobby,
bereikbaarheid, etc.

Werkgebieden

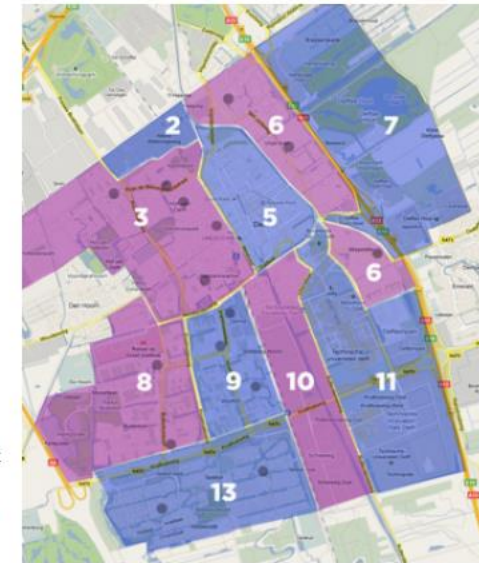
De stad is verdeeld in logisch samenhangende werkgebieden, bijvoorbeeld 'Binnenstad' en 'Schieoevers'. De gebieden sluiten op elkaar aan, en elke ondernemer zit dus automatisch in één zo'n werkgebied.

We hanteren de volgende werkgebieden:

- 2. Altena / DSM
- 3. Delft West
- 5. Binnenstad
- 6. Vrijenban Wippolder
- 7. Delftse Hout / A13
- 8. Buitenhof
- 9. Voorhof
- 10. Schieoevers
- 11. Delft Technology Park
- 13. Tanthof

Het fonds heeft per werkgebied één 'contractpartner', in de regel een ondernemersvereniging. Die contractpartner moet democratisch gestructureerd zijn en toegankelijk zijn voor elke belastingplichtige in het werkgebied. De discussie over wat er met het geld moet gebeuren, wordt in die vereniging gevoerd. Op plaatsen waar nog geen vereniging of andere democratische structuur is, spant het bestuur van het fonds zich samen met de ondernemers ter plekke in om er een van de grond te krijgen.

(Er ontbreken enkele nummers in de opsomming van de gebieden en op de kaart. Dat komt doordat er

Ontwikkeling in fondsbestedingen

- Zichtbare ontwikkeling in bestedingen bij langer bestaande fondsen
 - 1^e generatie bestedingen: acute noden (beveiliging, sfeerverlichting, parkmanagement)
 - 2^e generatie bestedingen: programmatische uitbouw van 1^e generatie, meer planmatige invulling
 - 3^e generatie bestedingen: zelfstandige agenda- en regievoering ondernemers
- Groot voorbeeld van 3^e generatiebesteding is Culturele Hoofdstad Leeuwarden in 2018. Met 1 miljoen privaat prikkelgeld 75 miljoen projectgeld opgehaald.

Voorbeelden

	Winkelcentra/dorpskern/binnen-steden	Bedrijventerreinen	Non-profit
1 ^e generatie	• Sinterklaasintocht • Sfeerverlichting • Promotie / folders • Braderieën	• Parkmanagement • Camerabeveiliging en surveillance • Keurmerk veilig ondernemen	• Cultuur en sportevenementen • AED kastjes installeren
2 ^e generatie	• Evenementen-kalender • 'stadspas' met kortingsacties • Leegstandsbestrijding	• Glasvezel • Collectieve inkoop • Leegstandsbestrijding	• Techniekdagen / Dag van de Zorg i.s.m. bedrijfsleven • Collectieve inkoop • Platform ontwikkeling
3 ^e generatie	• Kennis & kunde bijeenkomsten • Visieontwikkeling • Digitale winkelstraat	• Collectief energie opwekken (zon, geothermie, etc.) • Restwarmte benutten • Zelfbeheer groen en openbare ruimte	• Stagemarkten • Collectieve werving personeel tekortsectoren (zorg, onderwijs, techniek)

Omvang van een fonds

- Startende fondsen zitten op individuele bijdrage van 50 tot 70 euro per 100.000 woz-waarde, verdeeld over eigenaar en gebruiker (meestal verhouding 55 om 45%).
- Opbrengsten per gebied vergt nadere studie van belastingbestand

Hoe willen we een start maken?

- Oriënterend onderzoek – op initiatief en in opdracht van IKG:
 - Inzicht in mogelijkheden en opbouw van het fonds
 - Samenstellen Stuurgroep bestaande uit ondernemers (georganiseerd, voorlopers); ondersteuning vanuit gemeente (economische zaken en belastingen)
 - Informeren / raadplegen gemeenteraad door Stuurgroep
 - Go / no go moment
- Vervolgend in verdiepend onderzoek: draagvlak/steun verwerven
 - Raadplegen grote betalers/ bijzondere stakeholders
 - Raadplegen niet-georganiseerden
 - Onderzoeksrapportage inclusief hoofdcontouren fonds aan te bieden aan gemeenteraad (t.b.v. Perspectiefnota en begroting 2025)
- Eindbeslissing ligt altijd bij gemeenteraad; hier worden ozb-tarieven bepaald.
- Gewenste start ondernemersfonds: 1 januari 2025